

A népzeneész-ismeretek ágazaton belüli specializáció szakmai érettségi vizsga emelt szintű szóbeli vizsgarészének témakörei

A népzeneész-ismeretek ágazaton belüli specializáció szakmai érettségi vizsga emelt szintű szóbeli vizsgarészében a vizsgázó az emelt szinten elvárható tudásanyag ismeretében általános zenetörténeti, népzeneelméleti, népzene-történeti és néprajzi ismereteiről ad számot.

A vizsgázó egy-egy tételt lexikális ismereteire támaszkodva felsorolásszerűen is bemutatthat; vagy egy-egy részterületet kiemelve, abban jobban elmélyülve ismertetheti a témát. A vizsgázónak lehetősége van bármely tétel esetében saját – a tételhez kötődő - énekes vagy hangszeres repertoárját is felhasználni, azt bemutatni. A szóbeli közlés, az ének és a hangszeres előadás egyenértékűnek számít.

A tantárgyi bizottság a tárgyi tudás felmérése mellett a vizsgázó különböző kompetenciáit vizsgálja, az alábbi szempontok szerint értékeli:

- történeti, időrendi, földrajzi pontosság
- zeneelméleti jártasság, alapfogalmak ismerete
- előadásmód, egyediség, kreativitás
- összefüggések felismerése, bemutatása.

A vizsgázó a megadott témaköröket alapvetően a népzeneész-ismeretek ágazaton belüli specializáció szakmai érettségi vizsga részletes követelményeiben megadott szakirodalom alapján dolgozhatja fel:

Paksa Katalin *Magyar Népzene-történet* – Balassi Kiadó, Budapest 1999,
Sebő Ferenc *Népzenei olvasókönyv* – Hagyományok Háza, Budapest, 2009,
Sárosi Bálint *Hangszerek a magyar néphagyományban* – Planétás Kiadó, Budapest, 1999,
Magyar Néprajz V. Folklór I. Népköltészet – Akadémiai Kiadó, Budapest, 2002,
Magyar Népzenei Antológia DVD-ROM – digitális összkiadás – FolkEurópa Kiadó 2012.
Tátrai Zsuzsanna-Karácsony Molnár Erika *Jeles napok, ünnepi szokások* – Mezőgazda Kiadó 1997.

Az emelt szintű érettségi szóbeli vizsgarészének témakörei:

- **A magyar népzene tudomány története a 19-20. században**
- **A népzene történet fogalma**
- **A magyar népzene archaikus, motívumismétlő szerkezetű rétege**
- **A magyar népzene pentaton stílusrétegei**
- **A magyar diatonikus siratók és sirató stílusú népdalok**
- **A középkor és a 16-17. század magyar népzeneje**
- **A 18-19. század magyar népzeneje**
- **A magyar népdal új stílusa**
- **A magyar népdalok rendszerezéstörténete, népdalaink elemzésének szempontjai**
- **A magyar népzene földrajzi tagolódása (dialektusok és jelentősebb tájegységek szerint)**
- **Idiofon hangszerek a magyar népzeneben**
- **Membranofon hangszerek a magyar népzeneben**
- **Kordofon hangszerek a magyar népzeneben**
- **Aerofon hangszerek a magyar népzeneben**
- **Hangszercsoportosítási elvek**
- **Jellegzetes magyar népi hangszerek működési elve, használata, történeti fejlődése**
- **A tavaszi időszak jeles napjai és ünnepi szokásai a magyar néphagyományban**
- **A nyári időszak jeles napjai és ünnepi szokásai a magyar néphagyományban**
- **Az őszi időszak jeles napjai és ünnepi szokásai a magyar néphagyományban**
- **A téli időszak jeles napjai és ünnepi szokásai a magyar néphagyományban**

A vizsgázó az érettségi vizsgán a központilag összeállított tételsorokból kihúzott tétel „A” és „B” feladatának kifejtésével ad számot tudásáról.

Az „A” feladat egy népzenei stílusréteg vagy egy dialektusterület (akár kisebb tájegység) vagy a népzene kutatás egy jelentős időszakának bemutatása lehet.

A „B” feladat az évkör jelentős ünnepi időszakainak, naptári ünnepeinek, életfordulókkal kapcsolatos szokásainak bemutatásából; vagy egy hangszer, hangszeregyüttes ismertetéséből áll.